

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «КРИВОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

РЕФЕРАТ

**на тему: «Сучасні тенденції бібліотечного обслуговування
у ВНЗ провідних країн світу та України»**

Підготувала:
бібліотекар 2 кат. Данюк Е. Г.

м. Кривий Ріг
2016

ЗМІСТ

Вступ	3
Розділ I. Університетські бібліотеки провідних країн світу, їх стан і деякі аспекти розвитку	3
1. 1. Досвід університетських бібліотек США.....	3
1. 2. Модернізація Французьких університетських бібліотек.....	4
1. 3. Сучасні університетські бібліотеки Німеччини.....	6
1. 4. Стратегія розвитку бібліотек ВНЗ Польщі.....	7
Розділ II. Новітні тенденції обслуговування користувачів у бібліотеках ВНЗ України (на прикладі Харківського зонального методичного об'єднання)	8
Розділ III. Сучасне обслуговування користувачів бібліотеки ДВНЗ «Криворізький національний університет»	11
Висновки	13
Список використаних джерел	14

Вступ

Світова тенденція зростання обсягів інформації, особливо електронної, потребує трансформації діяльності бібліотек вишів України. Вони повинні стати центрами накопичення релевантної інформації та ефективного інформаційного супроводу навчальної діяльності та наукових досліджень. Пріоритетними завданнями стають забезпечення оцінювання та відбору необхідної інформації, створення тематичних баз даних, баз знань згідно з профілем установи та тематикою цільових комплексних досліджень.

Кардинальні зміни у світовій системі освіти, приєднання України до Болонського процесу, спонукає бібліотеку швидко адаптуватись до нових потреб користувачів. Тому досвід таких розвинених країн як США, Франції, Німеччини та Польщі у використанні новітніх тенденцій обслуговування читачів, розвитку та вдосконалення бібліотечної справи є дуже цікавим і корисним для нашої країни.

Головною метою цієї роботи є вивчення особливостей сучасного обслуговування у бібліотеках ВНЗ розвинених країн світу та визначення нових перспектив розвитку в обслуговуванні читачів наукових бібліотек вищих навчальних закладів.

Питання про сучасні тенденції та перспективи розвитку бібліотек аналізувалися у працях зарубіжних науковців Б. Е. Ленга, М. Г. Лінквіста, Р. Д. Стюарта, Т. Манна та вітчизняних дослідників Л. Й. Костенка, О. С. Онищенко, Т. П. Павлуші, І. А. Павлуші та ін.

Розділ I. Університетські бібліотеки провідних країн світу, їх стан і деякі аспекти розвитку

1.1. Досвід університетських бібліотек США

У сучасному світі глобальної інформатизації визначальним моментом є співіснування друкованих та електронних джерел інформації. Протягом тисячолітньої історії розвитку бібліотек основою їх роботи щодо задоволення інформаційних потреб користувачів був бібліотечний фонд – «зібрання різних документів, підібраних відповідно до профілю бібліотеки, завдань, інтересів і запитів читачів, організовані певним чином, збережені тривалий час для повного, якісного й оперативного використання» [13]. Однак у світлі інформатизації обмеженість навіть найбагатшого локального бібліотечного фонду стає дедалі очевиднішою, а впровадження сучасних освітніх технологій, що вимагає залучення широкого спектра інформаційних джерел нового типу, додатково стимулює процеси інформатизації бібліотек ВНЗ.

Поняття «бібліотечний фонд» трансформується в більш конструктивне і відповідне сучасній місії бібліотеки поняття «інформаційних ресурсів».

Про таку трансформацію свідчить досвід університетських бібліотек США, які є визнаними лідерами в галузі впровадження інформаційних технологій. Значну увагу вони приділяють розвитку інформаційного потенціалу та забезпеченню інформаційних потреб користувача. Наприклад, у бібліотеці Каліфорнійського університету створено віртуальну наукову бібліотеку, яка містить систематизовані анотовані посилання на 14 тис. ресурсів. Стандарт навчання в університетах штату Північної Кароліни передбачає наявність у кожного студента ноутбука й можливість доступу в Інтернет з будь-якого приміщення на території університету. Комп'ютерна техніка підлягає оновленню раз на два роки [11].

У бібліотеках США використовується так зване мобільне довідково-інформаційне обслуговування (roving reference) читачів під час користування електронними каталогами та ресурсами. Оскільки використання інформаційних ресурсів Інтернету постійно збільшується, зростає й потреба в наданні допомоги безпосередньо біля автоматизованих місць. Відвідувачі бібліотеки постійно потребують порад і допомоги з боку бібліотекарів в умовах електронного середовища. Співробітники не тільки надають консультації біля комп'ютерів, а й організовують довідково-інформаційне обслуговування електронною поштою, а в деяких випадках надають довідки в режимі реального часу в Інтернеті [3].

Таким чином, користувачів бібліотек США вже не цікавить наявність у фондах бібліотек документів, для них важливим є доступ до потрібної інформації. У який спосіб це буде зроблено (через традиційну книгу у фонді, з онлайнової повнотекстової бази даних, через оперативну електронну доставку документа, доступ до «вільного» Інтернету), стає для користувачів питанням не істотним. Набагато важливіше для них швидкість і зручність отримання інформації.

1.2. Модернізація французьких університетських бібліотек

Для кожного університету Франції регламентом передбачено організацію Загальної служби документації (Service commun de la documentation (SCD)), яка об'єднує бібліотеки, що відносяться до відділень і факультетів університету. Таким чином, один університет може володіти кількома університетськими бібліотеками, які часто розташовані в різних районах і в різних містах.

Багато університетів можуть об'єднуватися з метою спільного управління університетською документацією, наприклад, для управління документацією в галузі наукових досліджень або для управління майновими фондами. Таким чином створюється Міжуніверситетська документальна служба (Service interétablissement de coopération documentaire (SICD)).

Бібліотеки, які знаходяться під її керівництвом, вважаються міжуніверситетськими бібліотеками. Париж володіє цілою мережею таких бібліотек в Греноблі, Бордо, Монпельє, Нансі, Тулузі, Ліоні [1].

Найважливішим елементом модернізації французьких університетських бібліотек є нові інформаційні технології. Поряд з традиційними функціями (опис, каталогізація, зберігання, передача документів), університетські бібліотеки освоюють нові, пов'язані з розвитком електронних засобів інформації та Інтернету.

Сучасні університетські бібліотеки Франції все більше виступають в ролі «медіатек». Термін «медіатека» вперше з'явився саме у французькому бібліотекознавстві і означає сучасну бібліотеку, яка відповідає світовим стандартам обслуговування на основі фонду, що включає різноманітні види документів (від друкованих до електронних, мультимедійних), а також забезпечує доступ до інформаційних мереж, Інтернет включно. Медіатека у ВНЗ являється структурним підрозділом і базується на базі комп'ютерного класу.

Простір медіатек Франції поділяється на три зони:

- зона адміністративних приміщень;
- зона приміщень для культурно - масової роботи;
- зона, в якій поєднуються абонемент і читальні зали. Вони групуються навколо однієї кафедри. Тут ведеться прийом і запис нових читачів, видаються та приймаються книги [6].

В університетських бібліотеках Франції відбувається обмін інформацією не тільки між «читачем і книгою», але також між читачами та персоналом бібліотеки. Цьому сприяє вільне планування будівель, просторі приміщення, ніби заохочують відвідувачів до спілкування та отримання нових знань із різних джерел інформації.

1.3. Сучасні університетські бібліотеки Німеччини

Бібліотеки Німеччини мають єдиний простір і не мають поділу на читальні зали та відділення обслуговування. Така бібліотека нагадує книжковий магазин, де стоять ряди стелажів, весь фонд відкритий для користувачів, які практично будь-яку книгу можуть взяти додому. Поряд з книгами є велика кількість електронних носіїв, які також розташовуються на стелажах і доступні всім. Якщо читачам треба підготувати якусь наукову роботу, доповідь, реферат, вони повинні звернутися до наукової бібліотеки або бібліотеки вищого навчального закладу. Відвідувачі мають можливість замовляти індивідуальні кабінки (для написання диплома - 4 місяці безкоштовно) [6].

Збереження фонду забезпечується «воротами» на виході з бібліотеки, штрих-кодами на книгах і журналах, камерами відеоспостереження.

Цікавим є те, що в інститутських бібліотеках немає пошарпаних книг. Всі вони виглядають, немов щойно з магазину тому що обкладинки, за допомогою спеціального пристрою, покриваються плівкою. Коли читачі здають книги, бібліотекарі, перш ніж поставити їх на полицю, обов'язково протирають вологою серветкою. Завдяки такому дбайливому відношенню книги довго не старіють .

Користування бібліотеками безкоштовне, платних послуг, крім ксерокопіювання немає.

Коли бібліотека закрита, книгу можна покласти в спеціальний термінал, який зчитує назву і сортує здані томи по розділах. А вже потім працівники бібліотеки уважно оглядають здану книгу на предмет пошкоджень, вирваних сторінок і позначок на полях. Якщо такі виявляються, недбалому читачеві виписують штраф, а книга вибраковується. Коли видання набуває «нетоварного вигляду», воно вилучається з користування, але не викидається – такі книги безкоштовно роздаються всім бажаючим під час читацьких конференцій і зустрічей з письменниками, що проводяться в університетських бібліотеках [1].

Також в університетських бібліотеках Німеччини багато уваги приділяють автоматизації в обслуговуванні користувачів. Наприклад, в університетській бібліотеці м. Геттінген створено електронний каталог, здійснюється автоматизована видача літератури та документів. Крім того електронний каталог, зведений з різних університетських бібліотек, а також

зведений національний електронний каталог періодики. Створюється система, здатна надавати відвідувачу всі повнотекстові журнали бібліотеки.

1.4. Стратегія розвитку бібліотек ВНЗ Польщі

Стратегія розвитку бібліотек польських університетів пов'язана з оцифруванням фонду, в першу чергу – колекцій рідкісних і цінних книг. Після оцифровки книги виставляються на сайті університетів.

Здійснюється міжуніверситетський обмін оцифрованими колекціями.

Збереження фондів забезпечується камерами відеоспостереження, штрих-кодуванням і «воротами» на вході з бібліотеки. Також...здійснюється відкритий доступ до електронних журналів і повнотекстових баз даних [9].

В університетські бібліотеки Польщі записують усіх бажаючих, однак домашній абонемент і можливості необмеженого користування Інтернетом мають тільки студенти та викладачі університетів.

Реорганізація бібліотек відбувалась через створення нових інформаційно-бібліотечних мультимедійних центрів, ремонт старих приміщень, комп'ютеризацію бібліотек, створення цікавих культурних програм для читачів, модернізацію робочих місць бібліотекарів.

Так, наприклад, Електронна бібліотека Вроцлавського університету надає доступ до цілого ряду колекцій, серед яких: оцифрована колекція рідкісних і цінних книг, рукописів, стародруків, електронних підручників та інші.

У Польщі ведеться активна проектна діяльність по залученню читачів, особливо цікавим є проект «На добрий початок»: кожен новонароджений вроцлавянин ще в пологовому будинку стає читачем Вроцлавської бібліотеки (молодій мамі видається спеціальний інформаційний пакет з читацьким квитком для малюка, першою книжкою та порадами для батьків).

Ще один проект, який робить бібліотеку популярною, – ініціатива «Культурна облігація». Власник читацького квитка бібліотеки має знижки (від 5 до 40%) в багатьох установах міста – партнерах бібліотеки: театрах, книгарнях, видавництвах, зоопарку, кіно, спортивних комплексах, аквапарку, магазинах, піцеріях і кав'ярнях [9].

Ось рецепт бібліотеки по-вроцлавськи: бібліотека + різноманітний фонд + культурна програма = сучасна бібліотека.

Розділ II. Новітні тенденції обслуговування користувачів у бібліотеках ВНЗ України (на прикладі Харківського зонального методичного об'єднання)

Діяльність бібліотек Харківського зонального методичного об'єднання (ХЗМО) спрямована на організацію бібліотечного, інформаційного та довідково-бібліографічного обслуговування користувачів, на формування, опрацювання, упорядкування та зберігання бібліотечних фондів, наукове і методичне забезпечення розвитку бібліотечної діяльності, підвищення професійного рівня персоналу.

На сьогодні бібліотеками вже накопичено значний інформаційний ресурс, різні методи та форми розповсюдження інформації та обслуговування користувачів.

У складі ХЗМО діє 36 бібліотек державних вищих навчальних закладів III–IV рівнів акредитації: 25 бібліотек вишів Харкова, 5 – Полтави, 4 – Сум, бібліотека Кременчуцького національного університету ім. Михайла Остроградського, бібліотека Глухівського національного педагогічного університету ім. Олександра Довженка [8].

На спільному засіданні ради ректорів м. Харкова і Головного управління освіти і науки Харківської державної обласної адміністрації, яке відбулося у 2012 році були окреслені завдання розвитку бібліотек Харківського методичного об'єднання і бібліотек міста, першочерговими з яких є інтеграція бібліотек різних систем і відомств у єдине інформаційне середовище, створення спільних електронних ресурсів, спільного використання існуючих бібліотечних ресурсів як традиційних, так і електронних. Для налагодження взаємообслуговування користувачів у бібліотеках прийнято рішення створити розподілений каталог бібліотек ВНЗ Харківського регіону та Єдину реєстраційну читацьку картку [2].

Бібліотеки ХЗМО комп'ютеризовані майже на 100%. У всіх бібліотеках об'єднання функціонує локальна мережа Wi-Fi.

Ефективному використанню ресурсів бібліотек, наданню користувачам доступу до інформації великою мірою сприяють електронні каталоги (ЕК), та передплачувані бази даних, ресурси глобальної мережі. У ХЗМО електронні каталоги створені у 33 бібліотеках. Так, наприклад, найбільш відвідуваною сторінкою сайту ЦНБ ХНУ імені В. Н. Каразіна – це сторінка електронного каталогу, який представлено в Інтернет-мережі цілодобово. За особистим паролем читач може побачити свій електронний формуляр з виданою йому літературою.

Для інформаційного обслуговування користувачів, автоматизації бібліотечних процесів ХЗМО використовує ліцензовані бібліотечні програмні продукти, а також власні розробки. Найбільш розповсюдженими серед них є: програма «УФД/Бібліотека», система «ІРБІС», система «АІБС», програма «LIBER-MEDIA», система «Кoha» та інші.

Значна увага також приділяється питанню обслуговування іноземних студентів, тому що з кожним роком їх кількість в університетах збільшується. Так, наприклад, у бібліотеці Харківського національного медичного університету організовано абонемент з читальним залом для обслуговування студентів, котрі здобувають освіту в університеті англійською мовою – Library for English medium students. Для організації цієї роботи бібліотека отримала необхідне обладнання та програмні модулі [8,2].

З 1 вересня 2013 року у вишах ХЗМО почав діяти проект «Єдина картка читача бібліотек ВНЗ Харкова». Метою даного проекту є безкоштовний доступ студентів, аспірантів, викладачів і науковців ВНЗ Харкова до фондів та електронних ресурсів бібліотек для використання їх у навчанні та науково-дослідній роботі. Для втілення проекту у життя було проведено широку інформаційну кампанію із залученням сучасних засобів: розміщення інформації на веб-сторінках і реклама у соц. мережах. На сьогоднішній день всі студенти перейшли на обслуговування з допомогою карти читача[2].

Участь у проекті «ELibUkr. Електронна бібліотека України: створення центрів знань в університетах України», який було розпочато у 2010 р. трьома університетами, Національним університетом «Києво-Могилянська академія», Чернівецьким національним університетом ім. Ю. Федьковича і Харківським національним університетом імені В.Н. Каразіна, дає змогу бібліотекам методичного об'єднання надавати користувачам доступ до відомих світових інформаційних ресурсів: Euromonitor International, Oxford Scholarship Online, Encyclopaedia Britannica Academic Edition and Image Quest, ACM Digital Library та ін. Починаючи з 2012р. ВНЗ почали передплачувати бази даних відомих компаній: «EBSCO Publishing», «EastView», «Royal Society of Chemistry», «American Physical Society – APS» тощо. Учені, науковці отримують доступ до новітньої наукової інформації, що сприяє подальшому розвитку наукових досліджень.

В продовж останніх років серед послуг бібліотек стають все більш популярними інституційні репозитарії. Вони відіграють важливу роль у забезпеченні відкритого доступу до результатів наукових досліджень. Один з

перших електронних архівів ХЗМО – репозитарій KNAME Digital Repositor – почав функціонувати у Харківській національній академії міського господарства з 2007р [8].

Наукова бібліотека Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна запропонувала університетським бібліотекам України, які зберігають у своїх фондах рідкісні друковані видання, взяти участь у проекті «eScriptorium – електронний архів рідкісних видань і рукописів для науки та освіти». У ньому вже представлено стародруки, рукописи, цінні видання, якими може користуватись широке коло дослідників.

Бібліотеки ХЗМО підтримали поширення руху «Bookcrossing», створивши на території своїх бібліотек можливість вільного обміну власними книгами між читачами. Для покращення якості обслуговування, розуміння потреб та очікувань читачів бібліотеки періодично проводять анкетування. Так, за анкетуванням бібліотечних користувачів, яке відбулось у ЦНБ ХНУ ім. В. Н. Каразіна у 2014р. (за участю бібліотек Польщі та України), виявлено, що сучасні студенти без проблем використовують електронний каталог, працюють з повнотекстовими ресурсами, їм не завжди подобається робота з картковими каталогами. Але, не зважаючи на всеильний Інтернет, який зараз знаходиться у кожного у власному мобільному пристрої, користувачі все ж прагнуть приходити до бібліотеки – 54% приходять або щодня, або щотижня, шукаючи не тільки необхідну інформацію в традиційному вигляді або у БД, а й з метою знайти у бібліотеці щось нове, цікаве для себе. 22% респондентів чекають на проведення мистецьких заходів, а 36% відвідували б частіше, якщо у них були б місця для індивідуальної роботи. Більшість користувачів уявляють бібліотеку майбутнього як затишне приміщення, обладнане сучасною технікою, зручними меблями, де надається широкий доступ до періодики, з необмеженим доступом до фондів літератури [2].

Отже, подальша доля бібліотеки залежатиме від того, наскільки вона буде затребувана. Тому саме інноватика перетворює вузівські бібліотеки в авторитетні та сучасні інформаційні центри, які прагнуть досягти високого європейського рівня.

Розділ III. Сучасне обслуговування користувачів бібліотеки ДВНЗ «Криворізький національний університет»

Діяльність наукової бібліотеки ДВНЗ «Криворізький національний університет» спрямована на забезпечення повного, якісного і оперативного бібліотечно-бібліографічного та інформаційного обслуговування студентів, аспірантів, професорсько-викладацького складу, наукових працівників, співробітників та інших категорій користувачів згідно з їх інформаційними запитами на основі широкого доступу до інформаційних ресурсів бібліотеки.

Система обслуговування користувачів бібліотеки Криворізького національного університету орієнтована як на внутрішнього так і на зовнішнього користувача. Вона забезпечує комфортні умови для читачів. До їх послуг працюють спеціалізовані читальні зали та абонементи. Діє зона Wi-Fi з безкоштовним доступом до мережі Інтернет.

Однією з важливих тенденцій розвитку діяльності бібліотеки є створення власного сайту [12] – потужного інформаційного порталу, який об'єднує важливі інформаційно-бібліографічні ресурси (електронний каталог, наукові публікації, ресурси відкритого доступу, пошукові системи наукової інформації, електронну бібліотеку методичних вказівок та інші), створені для навчальних і наукових потреб. Веб-сайт містить велику кількість корисних посилань, інформацію про діяльність бібліотеки.

Одним з пріоритетних напрямків діяльності наукової бібліотеки є формування сучасних електронних ресурсів відповідно до фахових потреб ВНЗ. На сьогодні автоматизовані такі бібліотечні процеси як комплектування та наукова обробка документів, аналітичний опис періодичних і продовжуваних видань. З метою проведення аналізу забезпеченості літературою навчального процесу в автоматизованій бібліотечно-інформаційній системі «УФД/Бібліотека» розроблено технологію профільно-типологічного моделювання навчального фонду. Завдяки можливостям цієї програми створено електронну картотеку книгозабезпечення з усіх навчальних предметів (тематико-типологічний план). Електронна картотека книгозабезпечення дозволяє швидко і точно проводити моніторинг стану навчального фонду бібліотеки, правильно визначати показники комплектування та списання літератури.

Наукова бібліотека в сучасних умовах надає користувачам доступ до традиційних документів і цифрових масивів, які існують за її межами. Реалізація такого доступу пов'язана із забезпеченням читачам доступу до Інтернет-ресурсів та їх кваліфіковане консультування під час

пошуку необхідної інформації. Крім того, бібліотека не обмежується доступом до користування довідковою службою лише студентами та науковцями університету, а навпаки, відкриває свої можливості, свої ресурси, знання своїх фахівців для користувачів мережі Інтернет, розширюючи сферу свого інформаційного впливу. Тематичний систематизований архів виконаних довідок перебуває у відкритому доступі.

Окремим видом роботи наукової бібліотеки є популяризація книги через Web-сайт. Співробітники наукової бібліотеки активно працюють над створенням віртуальних виставок [4], віртуальних бібліографічних пам'яток, як малої форми електронного бібліографічного посібника, за різноманітною тематикою [5]. З метою популяризації веб-сайту наукової бібліотеки проводяться Дні кафедр. Отримані пропозиції від аспірантів, викладачів, науковців кафедр використовуються для подальшої оптимізації структури і змісту сайту.

Інформування користувачів здійснюється і через соціальні мережі:

✓ ВКонтакте (дублювання публікацій з сайту бібліотеки, фото звіти семінарів та конференцій, опитування про затребуваність фондів); учасники спільноти «Наукова бібліотека ДВНЗ «КНУ».

✓ Twitter (сторінка «Наукова бібліотека ДВНЗ «КНУ»).

В діяльності наукової бібліотеки активно використовуються такі популярні заходи як книжкові виставки, читацькі конференції, перегляди літератури, тематичні та літературні вечори, усні журнали, презентації книг, зустрічі з відомими у місті людьми, зокрема письменниками та журналістами. Бібліотека бере активну участь у наукових та науково - практичних конференціях різного рівня, які проходять на базі університету шляхом організації тематичних відкритих переглядів літератури. Завдяки таким формам проведення заходів формується позитивний імідж бібліотеки.

Наукова бібліотека активно слідкує за розвитком потреб сучасного користувача, вивчає новітні інтелектуальні та технічні можливості, які можна застосовувати у своїй роботі, дбайливо зберігає культурну спадщину.

Висновки

У рефераті розглянуто досвід роботи університетських бібліотек провідних країн світу, їх стан і деякі аспекти розвитку. Так університетські бібліотеки США є визнаними лідерами в галузі впровадження інформаційних технологій. Вони значну увагу приділяють розвитку інформаційного потенціалу та забезпеченню інформаційних потреб користувачів, що спонукає до створення віртуальних наукових бібліотек, та використанню у діяльності новітніх технологій в обслуговуванні.

Університетські бібліотеки Франції все більше виступають в ролі «медіатек» – сучасних бібліотек, які відповідають світовим стандартам обслуговування на основі фонду, що включає різноманітні види документів (від друківаних до електронних, мультимедійних), а також забезпечують доступ до інформаційних мереж, Інтернет включно.

В університетських бібліотеках Німеччини багато уваги приділяють автоматизації в обслуговуванні користувачів. Бібліотеки мають єдиний простір і не поділяються на читальні зали та відділи обслуговування, що забезпечує відкритий доступ до літератури.

Розвиток польських університетів пов'язаний з оцифруванням фонду, в першу чергу – колекцій рідкісних і цінних книг. Здійснюється міжуніверситетський обмін оцифрованими колекціями. Також у Польщі ведеться дуже активна проектна діяльність по залученню читачів до бібліотек.

Протягом багатьох років бібліотеки ВНЗ України активно вдосконалюються, впроваджуючи у свою роботу новітні технології, автоматизують бібліотечні процеси, створюють власні інформаційні ресурси у вигляді електронного каталогу, електронних архівів публікацій учених ВНЗ, повнотекстових баз рідкісних видань, надають користувачам доступ до світових інформаційних ресурсів та втілюють у життя сучасні проекти розвитку.

На прикладі наукової бібліотеки Криворізького національного університету були розглянуті основні напрямки розвитку бібліотечно-бібліографічного та інформаційного обслуговування користувачів.

Наразі відбувається зміна парадигми розвитку бібліотеки вишу – від накопичення інформації до надання доступу до інформації, розподіленої у віддалених місцях зберігання, в тому числі в інтернеті.

Перспективними напрямками діяльності наукової бібліотеки залишаються подальше вдосконалення бібліотечно-інформаційного

обслуговування з максимальним залученням нових інформаційних технологій та інноваційних методичних розробок, розвиток на базі книгозбірні потужної, розгалуженої інформаційної системи, покликаної організувати максимально повне, якісне та оперативне забезпечення усіх сфер діяльності сучасного вищого навчального закладу на основі поточних інформаційних потреб усіх категорій користувачів наукової бібліотеки.

Список використаних джерел:

1. Университетские библиотеки. История, состояние и перспективы развития [Электронный ресурс] : аналитический обзор № 17 / Белорусский Государственный университет Центр проблем развития образования БГУ. – Минск, 2012 г. – Режим доступа к аналитическому обзору:

<http://www.bsu.by/sm.aspx?guid=411473>. – (дата звернення: 12.05.2016).

– Загл. с экрана. – Яз. рус.

2. Бабічева О. Г. Інноваційні методи обслуговування читачів у бібліотеках вищих навчальних закладів Харківського зонального методичного об'єднання / О. Г. Бабічева, О. К. Журавльова // Вісник Одеського національного університету. – 2014. – Том. 19, вип. 1 (11): Бібліотекознавство, бібліографознавство, книгознавство. – С. 79–92.

3. Беззуб І. Бібліотека вищого навчального закладу у формуванні інформаційної культури студента / І. Беззуб // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. – 2012. – Вип. 33. – С. 94-105.

4. Віртуальні виставки наукової бібліотеки ДВНЗ «Криворізький національний університет» [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

http://lib.ktu.edu.ua/?page_id=3702 (дата звернення: 19.05.2016). – Назва з екрану. – мова укр.

5. Віртуальні бібліографічні пам'ятки наукової бібліотеки ДВНЗ «Криворізький національний університет» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://lib.ktu.edu.ua/?page_id=2629 (дата звернення: 19.05.2016). – Назва з екрану. – мова укр.

6. Воскобойнікова-Гузєва О. Наукова бібліотека ХХІ століття в європейському соціокультурному вимірі / О. Воскобойнікова-Гузєва // Вісник Національного університету «Львівська політехніка» / Львівська політехніка. Національний університет. – Львів, 2010. – Вип. № 5. Книгознавство, бібліотекознавство та інформаційні технології – С. 173 –177.

7. Грабар Н. Г. Бібліотека ВНЗ – інформаційно-виховний центр для сучасної молоді у комунікаційному просторі / Н. Г. Грабар // Бібліотечно інформаційний сервіс: сучасний стан і перспективи розвитку : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 жовт. 2010 р. / ХНТУСГ, б-ка. – 2010. – С. 209–214.

8. Журавльова І. Бібліотеки вишів Харківського зонального методичного об'єднання: нова якість роботи [Електронний ресурс] / Журавльова // Бібліотечний вісник. – 2013. – № 3. – С. 3-8. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2013_3_3 (дата звернення: 14.05.2016). – Назва з екрану. – Мова укр.

9. Замітки з Вроцлавського «плецака», або Про публічні бібліотеки Польщі [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://advocacyuba.wordpress.com/2012/11/20/замітки-з-вроцлавського> (дата звернення: 14.05.2016). – Назва з екрану. – Мова укр.

10. Колесникова Т. О. Інформатизація бібліотек ВНЗ: шляхи еволюції та сучасний стан / Т. О. Колесникова // Вісник Книжкової палати. – 2010. – № 2. – С. 25-28.

11. Колесникова Т. О. Етапи інформатизації бібліотек вищої школи України і США: порівняльна характеристика / Т. О. Колесникова // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. – 2010. – № 4. – С. 59-66.

12. Наукова бібліотека ДВНЗ «Криворізький національний університет». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lib.knu.edu.ua> (дата звернення: 19.05.2016). – Назва з екрану. – Мова укр.

13. Опарина О. Вход без ноутбука заперещен! Университетские библиотеки США / О. Опарина // Библ. дело. – 2004. – № 10. – С. 21–24.

14. Резнік Т. Бібліотечне обслуговування молоді в сучасних реаліях /

Т. Резнік // Новітні тенденції обслуговування молоді в бібліотеках : дайджест / уклад. О. О. Скаченко ; КНУКіМ, Бібліотека. – К., 2012. – С. 24-32.